

Kotihoidossa toimiminen

Lääkkeiden säilytys ja
hävittäminen kotihoidossa

Tuija Erämies

Lääkkeiden säilyttäminen

- Hoitolaitoksissa lääkkeet on aina säilytettävä lukittavissa lääkekaapeissa
- Kotihoidon asiakkaan lääkkeet säilytetään annosjakelun paketissa tai dosetissa lukollisessa lääkekaapissa tai lukollisessa lääkkeiden säilytykseen hankitussa laatikossa
 - Kotihoito merkitsee tarralla lääkkeiden säilytyspaikan
- Kotioloissa lääkkeet tulee säilyttää aina lasten ja muistisairaiden ulottumattomissa
 - Kaappi toimii valon suojana ja estää lapsia pääsemästä käsiksi lääkkeisiin
 - Kylpyhuone on yleensä liian kostea lääkkeiden optimaaliselle säilytykselle
 - Tarkistettava pakkausmerkinnästä, mitä säilytyslämpötilaa lääkkeen markkinoija suosittelee lääkkeelle

- Merkintä **+15 - +25 C**
 - Lääkepakkaus tulee säilyttää huoneenlämmössä
 - Huoneenlämpötila onkin tavallisin lääkkeiden säilytyslämpötila
- Merkintä **+8 - +15 C**
 - Lääkepakkaus tulee säilyttää viileässä
- Merkintä **+2 - +8 C**
 - Lääkepakkaus tulee säilyttää kylmässä
- Lämpömittarilla voit varmistaa sopivan lämpötilan
- Varottava, ettei lääke pääse jäätymään!

Lääkkeiden käsittely

- Lääkkeet säilytetään alkuperäisessä pakkauksessaan
 - Suojassa kosteudelta, auringon valolta ja niiden käyttöohje löytyy helposti
- Jos lääkkeet jaetaan lääkeannosteliijaan, lääkeannosteliija tulee säilyttää kuivassa paikassa, suojassa auringon valolta
 - Mikäli lääke on säilytetty muissa kuin valmistajan suositteluissa olosuhteissa, esim. liian lämpimissä, kylmissä, kuivissa tai kosteissa oloissa tai valolle alttiina, ei pakkauksen käyttömerkintään tule enää luottaa
 - Tällaiset lääkkeet kannattaa palauttaa apteekkiin hävitettäväksi

- Tabletit otetaan foliolevystä irti juuri ennen käyttöä (folio toimii kosteussuojana)
- Mikstuurat sekoitetaan juuri ennen käyttöä
- Lääkepakkaukseen on merkitty viimeinen käyttöpäivämäärä, jonka jälkeen lääkettä ei saa käyttää:
 - "Käyt. viim. 2015-08" tai
 - "2015-08" tai
 - exp "2015-08"
 - tarkoittavat, että lääkettä voi käyttää elokuun 2015 loppuun asti
 - "Käyt. ennen 2015-08"
 - lääkettä voi käyttää heinäkuun 2015 loppuun asti

- Eräissä lääkevalmisteissa on rajoitettu säilyvyys avaamisen jälkeen (esim. silmätipat)
- Jotkut lääkevalmisteet taas säilyvät huoneenlämmössä rajoitetun ajan, mutta jääkaapissa säilyvyysajan loppuun asti
 - Jos tällaista lääkettä käyttää säännöllisesti tai kuurina loppuun asti, se onkin helpompi säilyttää huoneenlämmössä
- Lääkkeitä ei tule käyttää mikäli säilyvyysaika on kulunut umpeen!

Lääkkeiden hävittäminen

- Vanhentuneet tai käyttämättä jääneet lääkkeet ovat ongelmajätettä, minkä vuoksi niitä ei saa hävittää kotitalousjätteen mukana
- Apteekeista tai muista keräyspisteistä hävitettäväksi menevät lääkkeet toimitetaan Riihimäen ongelmajätelaitokselle, jossa lääkkeet hävitetään asianmukaisesti

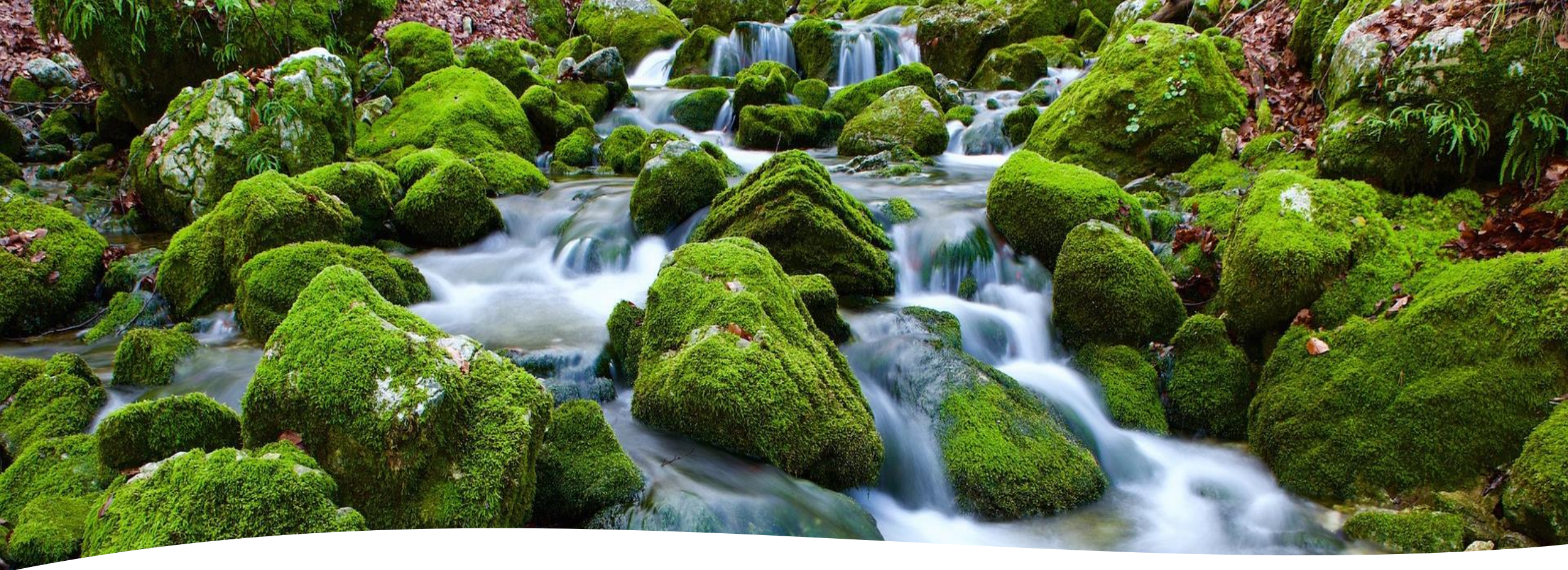
- Voiteet ja nestemäiset lääkkeet
 - Alkuperäisissä pakkauksissaan
- Jodia sisältävät lääkkeet (esim. Betadine®, jodix® ja iodosorb®) toimitetaan apteekkiin hävitettäväksi erillään muista lääkkeistä
 - Jodi vaatii erillisen käsittelyn ongelmajätelaitoksessa ja melko pienikin jodimäärä väärässä hävityserässä aiheuttaa ongelmia

- Elohopeakuumemittarit palautetaan apteekkiin
 - Pakataan erilleen, sillä myös elohopea lääkejätteiden joukossa vahingoittaa ongelmajätelaitoksella lääkkeiden käsittelyprosessia
 - Särkynyt elohopeamittari pakataan tiiviisti, ettei helposti höyrystyvä elohopea aiheuta ongelmia
 - Elohopea on ns. Raskasmetalli ja siten vakava ympäristömyrkky

- Ruiskujen ja neulojen hävityksessä on kuntakohtaisia eroja
 - Oman paikkakunnan ruiskujen ja neulojen palautuksista voi kysyä neuvoa mm. apteekista, terveyskeskuksesta tai kunnan jätehuollosta vastaavalta henkilöltä
 - Hoito- ja huolenpidon laitoksissa muoviruiskut laitetaan yleensä poltettaviin jätteisiin ja neulat teräville esineille tarkoitettuun ongelmajäteastiaan
- Apteekista ostetut luontaistuotteet, ravinto-valmisteet tai vitamiinit eivät ole ongelmajätteitä, vaan ne kuuluvat sekajätteen joukkoon
www.ekokem.fi

Lähteet

- Hujala N & Tiainen A-M 2009. Lääkehoito lähihoitajan työssä. EDITA.
- Nurminen M-L. 2003. Lääkehoidon ABC. WSOY.
- Taam-Ukkonen M & Saano S. 2014. Turvallisen lääkehoidon perusteet. Sanoma Pro.
- Opetushallitus. Lääkehoidon perusteet -sivusto.
<https://sites.google.com/site/laeaekehoidonperusteet/home>